

28ste zondag door jaar C

Lc. 17, 11-19

Ziekte is iets wat je geen mens toewenst. En dan heb ik het niet over een verkoudheid of een licht griepje, al kan dat ook hinderlijk zijn. Ik heb het over serieuze ziektes, zoals kanker, herseninfarcten, MS of ALS. Iedereen weet hoeveel leed dat voor mensen meebrengt. Daarnaast zijn er mensen met een verstandelijke beperking, mensen met dementie, mensen met een psychische aandoening zoals depressiviteit. Wat zouden we graag Jezus in ons midden hebben om al die vreselijke ziektes even te genezen. Helaas is de werkelijkheid anders. Maar wat kunnen de genezingsverhalen van Jezus dan voor ons nog betekenen? Daar kom ik later op terug.

Er is ook een categorie ziektes die meestal niet als zodanig herkend worden. En dan heb ik het over maatschappelijke ziektes zoals doorgesloten materialisme en hebzucht, doorgesloten individualisme, soms ontaardend in egoïsme. En ja: een doorgesloten obsessie voor lichamelijke gezondheid en schoonheid. Ik zag laatst een jonge vrouw op de televisie, die bijna geen eten meer durfde te kopen omdat er misschien wel eens stofjes in zouden kunnen zitten die schadelijk voor de gezondheid zouden kunnen zijn. Hoe gek moet het worden.... Die vrouw is ziek. Zwaar ziek. Slachtoffer van het ziekmakende bombardement van gezondheidsprogramma's op de televisie en het nog zieker makende geleuter van de ene gezondheidsgoeroe na de andere.

Nu blijkt Jezus, zeker in het Lucasevangelie, een voorkeur te hebben voor zieke mensen in de breedste betekenis van dat woord: niet alleen lichamelijk zieken, maar ook geesteszieken, en ook andere randfiguren zoals tollenaars, zondaars en andere mensen die om wat voor reden dan ook buiten de maatschappij staan, zoals bijvoorbeeld daklozen.

In het evangelie van vandaag gaat het om tien melaatsen. Melaatsheid werd in die tijd zo ongeveer als de ergste ziekte beschouwd die een mens kon overkomen, en staat hier dan ook symbool voor alles wat een mens aan ergs kan gebeuren. Het is ook een metafoor voor mensen die om wat voor reden dan ook uit de maatschappij zijn gestoten of zich buitengesloten voelen. Jezus geneest ze. Ze zouden er dankbaar voor moeten zijn. Maar er is er maar één die ook van die dankbaarheid getuigt. En natuurlijk niet toevallig: een Samaritaan. Een dubbel uitgestotene, omdat hij melaats was én omdat hij Samaritaan was. Net als in het verhaal van de barmhartige Samaritaan voert Lucas ook hier een uitgestoten vreemdeling ten tonele om te tonen dat deze er juist wel bij hoort. Dat Jezus zich om deze mensen bekommert, en bijgevolg: dat ook wij ons om deze mensen horen te bekommeren.

Daarmee kom ik aan een begin van een antwoord op de vraag die ik aan het begin stelde: Wat kunnen de genezingsverhalen van Jezus voor ons betekenen,

in de wetenschap dat veel zieken in onze samenleving niet genezen, hoever de medische wetenschap ook gevorderd mag zijn. Wat kan het evangelieverhaal betekenen voor iemand met ALS, een afschuwelijke en nu nog ongeneeslijke ziekte? Twee dingen: het wetenschappelijk onderzoek naar deze ziekte steunen, en hopen dat hij of zij liefdevolle mensen om zich heen heeft die hem helemaal accepteren zoals hij is en hem naar een zo waardig mogelijk levenseinde te begeleiden.

Wat kan het evangelieverhaal betekenen voor die jonge vrouw? Zij is wél te genezen. Door haar in de eerste plaats te accepteren zoals zij is, mét haar eetstoornis. Ze mag zijn zoals ze is. En haar van daaruit liefdevol te begeleiden naar een geleidelijk en duurzaam genezingsproces.

Wat kan het evangelieverhaal betekenen voor de tollenaars van onze tijd: de topbankiers met hun bonussen? We kunnen ze veroordelen en ze wegzetten als verachtelijke geldwolven. Jezus zou het anders doen, denk ik. Ook deze mensen zijn voor Hem volwaardige mensen die net als anderen liefde nodig hebben. Alleen vanuit die gedachte kunnen deze mensen worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid.

Ten slotte: Wat kan het genezingsverhaal van vandaag beteken voor onze samenleving als geheel? In dit verband is het goed om eraan te herinneren wat Jezus' laatste woorden zijn tot de genezen Samaritaan: "Uw geloof heeft u gered!" Het zou goed zijn als er meer geloof zou zijn in onze samenleving. Want een echt geloof relativeert onze materiële behoeften; een echt geloof leert ons omgaan met het onvolmaakte, dus ook met ziekte. Nogmaals: ziekte wens je niemand toe, maar het is er nu eenmaal, en dan is het maar het beste om daar zo goed mogelijk mee om te gaan, zowel met je eigen ziekte, om die dragelijker te maken, als met de ziekte van anderen, door liefdevol naast hen te staan.

Wat zou het mooi zijn als er een moment komt dat Jezus tot onze samenleving kan zeggen: "Uw geloof heeft u gered!" Amen.

Jan van de Laar, pastor